

זכויות האדם והאזרח

במלאת שלושים ושש שנים להקמת המדינה הגיעה העת לכונן חוקה שתכלול ערובות שאינן ניתנות להפקעה להגנת זכויות האדם והאזרח בישראל. על החוקה לאפשר לבתי המשפט לפסול כל דבר חקיקה שיש בו משום פגיעה בזכויות יסוד אלה. תוקפה הנורמטיבי של החוקה יהיה עליון. הפעלתה תאפשר ביטול הסדרים לא חוקתיים שהוסדרו לפני כינונה ותהיה משוחררת מאילוצי הסטטוס קוו.

כל בני האדם יהיו שווים בפני החוק וייהנו משוויון בזכויות, בחובות ובהזדמנויות. חוקה בין אורח למדינתו היא האזרחות ולא שייכותו העדתית או הדתית. בהתאם לעיקרון זה ישונה חוק מרשם האוכלוסין וייעשה הרישום בתעודות הזהות ובמסמכים רשמיים אחרים.

כבוד האדם וחירותו הם ערך עליון. אין להשפיל אדם, לבזותו או לענותו. כל אדם זכאי למשפט הוגן ולהגנה של עורך דין. כל אדם זכאי לצנעת חייו הפרטיים ואורחותיהם, ככל שאין בהם לפגוע בזכויות זולתו. כרוח זו נפעל לביטול סעיפי החוק הפלילי העומדים בניגוד לעיקרון זה.

נפעל לביטולן של תקנות ההגנה לשעת חירום מזמן המנדט.

ייקבעו בחוק קריטריונים לזכויות התושב וההתאזרחות של לא־יהודים. תינתן עדיפות להבטחת הזדמנות שווה לאישה ולאיש בכל תחומי החיים בישראל.

נפעל להקניית זכות הצבעה לאזרחים ישראלים העושים באופן זמני כחרי־ל.

זכויותיהם של המיעוטים, תושבי ישראל, תעוגנה בחוקה. זכויות אלה יכללו את חירות הביטוי, ההתארגנות והאסיפה, השפה, התרבות וטיפוח ערכי הרוח.

נפעל לביטול האפלייה בחובת השירות בין דתיים לחילוניים ובין דתיות לחילוניות. חייבי צבא שמצפונם מונע מהם לשרת שירות צבאי רגיל, יידרשו לשרת שירות לאומי חליפי.

נפעל להידוק הפיקוח האזרחי על רשויות הצבא והמשטרה במטרה להבטיח את כפיפותן המוחלטת לחוק ולרשויות האזרחיות הממונות. יש לעגן בחוק את זכויות היסוד של המשרתים בצבא וכמשטרה ובכלל זה חופש ההתארגנות למשרתים במשטרת ישראל ובשירות בתי הסוהר.

נפעל למען חיקונים בחקיקה שיבהירו את זכויות החשוד ואת סמכויות המשטרה ולמען שיפור במתן סעד משפטי, הכולל ייעוץ והגנה משפטית בדין הפלילי והאזרחי, לכל אורח שאין באפשרותו לטמן את הגנתו המשפטית. ■

מעמד האישה

רצ רואה את המאבק לשוויון זכויות לאישה כחלק בלתי נפרד מהמאבק לשוויון לכלל אזרחי ישראל.

נפעל להבטחת שוויון הזדמנויות לאישה ולאיש בחיי המדינה, החברה, המשק והחוק באמצעות הקיקה. נפעל לביטול כל חוק העומד בסתירה לעקרון זה. כל מעשה הפוגע בשוויון ומפלה את האישה יהיה בלתי חוקי וברעיונשין.

נפעל על מנת להבטיח כי תשמר זכותה הבלעדית של האשה להכריע בכל הנוגע לגופה, ולתכנון משפחתה.

אגרת המיסוי יבטל המונח "ראש משפחה" וכל המשתמע ממנו זה. נעמוד על ניכוי ממס הכנסה לאיש/אישה העובדים מחוץ למשק ביתם והמעסיקים עורה/מטפלת. התשלום עבור מעונות יום, גני ילדים, קייטנות וכד' יהיה זכאי לניכוי ממס במידה וההורים עובדים מחוץ למשק ביתם.

עקרת בית תוכר כאישה עובדת לצורך ביטוח לאומי, תאונות עבודה, חופשה ופנסיה.

נעשה למציאת תחליף במסגרת החוק האזרחי לפתרון אפליית האישה בדיני אישות. נפעל להגברת מודעות הנשים לאפליית אלו ולצורך בפתרון אלטרנטיבי. לאישה תהיה זכות לגיל פרישה שווה לזה של הגבר.

נתבע הכרה באם לא נשואה כמפרנסת יחידה של משפחה שאין לה הכנסה נוספת על שכר עבודתה.

נפעל להקמת מערכת שירותים למשפחה: מעונות יום, יום הינוך ארוך ופתרונות ממלכתיים והעסקת ילדיהם של הורים עובדים בתקופת החופשות הממושכות.

נעמוד על ביטול האפלייה בין המינים על כל היבטיה בכל מערכת החינוך החל מהמעונות ועד האוניברסיטה. ■

מדיניות הפנים והשלטון המקומי

ייעודן של הרשויות המקומיות הוא ייצוגם של תושביהן והקפדה על רווחתם הפיזית החברתית והתרבותית.

נפעל לרפורמה מקיפה, ארגונית ומינהלית של משרד הפנים תוך שינוי יסודי של תפקיד משרד הפנים בנושא השלטון המקומי. רפורמה זו תיעשה באמצעות חקיקה חדשה שתגביר את עצמאות הרשות המקומית כלפי משרד הפנים והשלטון המרכזי.

נפעל להגדרת תחום הסמכות של הרשות המקומית כדי שזו תהיה מוסמכת לבצע כל פעולה הנכללת בתחום אחריותה במימון שיובטח על פי חוק.

נפעל לזילוקה מחודשת של התפקידים ותחומי הפעולה בין השלטון המקומי והשירות המרכזי על פי העקרון של שיפור השרות לאזרח, הגברת מעורבותו והפחתת העלות של השרות.

נפעל למען תיקון חוק הבחירות לרשויות המקומיות כך שברשויות גדולות תתאפשר בחירה אזורית ישירה ואישית של חברי מועצת הרשות המקומית. נפעל לחיזוק מעמדן של הרשויות על ידי הענקת סמכויות ביקורת נרחבות של ראש הרשות המקומית ולחיזוק מעמדה וסמכויותיה של מועצת הרשות בקביעת התקציב, כח האדם וחקיקת חוקריעור.

נפעל למען יובטחו ליושבים הערביים תכניות מתאר, חשמל, כבישים, טלפון ושיכונים כנהוג לגבי שאר הישובים בארץ, כדי לבטל את הפער הקיים.

נקפיד כי במסגרת תוכניות פיתוח אזוריות ישותפו כל הישובים היהודיים והערביים המצויים באותו אזור וכי הקצאת קרקעות וקבלת קרקעות לצרכי הציבור המקומי ולצרכי פיתוח תיעשה כך שלא ייהנה צד אחד על השבון צד אחר ועל פי קריטריונים אחידים בכל מדינת ישראל.

נפעל תוך תיאום עם הכרואים בנגב להקצאת קרקעות ליושבים חקלאיים וליצירת תנאים שיאפשרו קיום חקלאי וככלל זה אספקת מים וחשמל.

נפעל להגשמת החוקים הקיימים לשמירת איכות הסביבה ולאכיפתם. נפעל ליעול עבודתן של ועדות התכנון המקומיות והמחוזיות. נתמוך בגופים וולונטריים העוסקים באיכות הסביבה ובהגנת הטבע ונעודד את מעורבות הציבור בתהליך התכנון. ■

התנועה לזכויות האזרח ולישבים
הערבים, סניף תל אביב, סניף תל אביב

חינוך ותרבות

תנועת רצ רואה במערכת החינוך יסוד החברה הישראלית. החינוך במדינת ישראל ירשת על עקרונות הירות המחשבה, הידע המדעי, היצירתיות והביקורתיות, התכנים במערכת החינוך כולה יועמדו על בסיס ערכים הומניים-אוניברסליים ויהודיים ועל בסיס הסובלנות והשיוויון.

פעולתו של המוסד החינוכי תעמיק את ידע התרבות העברית ומורשת ישראל על כל היבטיה וגורניה בכל מהלך ההיסטוריה ותקדיש מקום ראוי להכרת עמי ערב ותרבותם.

מערכת החינוך חייבת לשאוף לביסוסה של גישה פלורליסטית לכל אזרחי ישראל, לטרנטיבה למערכת הנוכחית, המחולקת לזרמים אידיאולוגיים, דתיים, מפלגתיים ואתניים, ותיאבק במגמות של קנאות המנסות להנחיל למערכת החינוך ראייה מונוליתית וחד צדדית של ההיסטוריה ושל המציאות.

מערכת החינוך תיצור תנאים שיאפשרו לכל תלמיד והניך להתפתח כדרכו תוך טיפוח אישיותו העצמית ומתן חופש בחירה רחב לתלמיד, למחנך ולמוסד החינוכי.

יש להעמיד לרשות ההורים, הקהילה והרשויות המקומיות יותר חופש פעולה בניהול ובקביעת התכנים והמסגרות החינוכיים.

יש להעלות את יוקרתו של החינוך המקצועי בדרך של התאמת מקצועות הלימוד לצרכי הטכנולוגיה המודרנית וע"י שימוש בדרכי הוראה מתקדמות ועדכניות.

יש לעודד את פעילות תנועות הנוער, התורמת לביסוסן של עמדות ערכיות, במסגרת החינוך הלא פורמלי. במערכת הפורמלית יש לעודד פרויקטים של התנדבות ומעורבות חברתית.

יש לעודד את החינוך לאמנות וליצירה בכל דרגי המערכת ולקדם את החינוך למבוגרים.

י לראות בלימוד חובה של השפה הערבית מכשיר יעיל לגישור בין שני העמים.

יש לדאוג להשוות את רמת שרותי החינוך והרווחה, תקציבי הפיתוח והבינוי, התקנים וסוגי מוסדות החינוך במגזר הערבי לאלה שבמגזר היהודי.

תנועת רצ תדאג להשוות רמת שרותי החינוך והרווחה, תקציבי הפיתוח והבינוי, התקנים וסוגי מוסדות החינוך שבמגזר הערבי לאלה שבמגזר היהודי.

נפעל לעידוד מוסדות התרבות והאמנות ולאייתלותם האמנותית במוסדות השלטון. יושם דגש על מתן תנאים ואמצעים לעידוד היצירה המקורית בתחומי האמנות השונים.

ניזום חקיקה לביטולה המוחלט של הצנזורה על סרטים ועל מחזות. ■